

Sygn. akt VI Gz 83/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Renata Bober**

Protokolant: asyst. sędz. Grzegorz Kurasz

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **P. K.**

przeciwko **M. B.**

o zapłatę

w przedmiocie zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego

w T. V Wydziału Gospodarczego z dnia 7 lutego 2014 r.,

sygn. akt V GC 539/13 upr.,

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w (...)VI Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania zażaleniowego.

(...)

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 7 lutego 2014 r., sygn. akt

V GC 539/13 upr. (k. 60), Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Gospodarczy, w sprawie z powództwa P. K. przeciwko M.

B. o zapłatę kwoty 3.406,75 zł stwierdził swoją niewłaściwość

i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu Gdańsk – Północ Sądowi Gospodarczemu.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd przywołał okoliczności oraz twierdzenia jakie powód wskazał w uzasadnieniu pozwu, zaś pozwany

w sprzecznie od nakazu zapłaty. Dalej Sąd wywodził, że z analizy umowy spółki wynika, iż dochodzone pozwem roszczenia mają charakter regresowy. Kwestię odpowiedzialności jednego ze współników przed drugim należy wobec tego rozstrzygnąć w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego (art. 864 k.c.,

376 § 1 k.c.). Jednocześnie Sąd I instancji stwierdził, że powództwo nie dotyczy sprawy wynikającej ze stosunku członkostwa w spółce. W konsekwencji do określenia właściwości sądu w sprawie nie mogą znaleźć zapisy umowy spółki cywilnej (art. 40 k.p.c.).

Zdaniem Sądu Rejonowego sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd właściwości ogólnej pozwanego, a ponieważ prowadzi on działalność gospodarczą, to sądem tym jest nim Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ Sąd Gospodarczy.

Pismem z dnia 18 lutego 2014 r. (k. 64-72) powód wniósł zażalenie na powyższe postanowienie domagając się jego uchylenia i zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

Powyższemu rozstrzygnięciu skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 376 § 1 k.c. w zw. z art. 864 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że:

- przepis ten stanowi źródło roszczeń regresowych pomiędzy współdłużnikami – roszczenia regresowe wynikają z tego przepisu, a nie z zawartej umowy spółki i faktu zapłaty długu powstałego w ramach spółki przez jednego ze współników,
- wspólnicy spółki cywilnej są zobowiązani do zapłaty na rzecz innych współników, którzy dokonali zapłaty długu części długu tylko na podstawie art. 3786 § k.c. bez uwzględnienia treści umowy spółki dotyczącej udziału w stratach,
- przepis ten wyklucza uwzględnienie przy rozliczaniu pomiędzy współnikami spłaconych długów według zapisów umowy spółki cywilnej dotyczących udziałów w stratach,

b) art. 867 k.c. w zw. z art. § 6 umowy spółki cywilnej

i art. 376 § k.c. poprzez niezastosowanie – uznanie, że rozliczenie spłaconych długów nie może nastąpić na podstawie zapisów umowy spółki dotyczących udziałów w stratach,

2. naruszenie przepisów postępowania, tj.

a) art. 46 § 1 k.p.c. w zw. z art. 8 umowy spółki cywilnej poprzez jego niezastosowanie,

b) art. 40 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie,

c) art. 27 § 1 k.p.c. poprzez jego zastosowanie.

Strona pozwana w piśmie z dnia 19 marca 2014 r. wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Pozwany

w powyższym piśmie wywodził, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni kwestionowanych w zażaleniu przepisów, a tym samym nie doszło do ich naruszenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie z powołanych niżej przyczyn podlega uwzględnieniu.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że zarówno powód w pozwie, jak również pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wywodzili, iż niniejsza sprawa ma charakter sprawy gospodarczej. Przy czym podstaw tej właściwości upatrywali w odmiennych przepisach. Strona powodowa właściwość sądu uzasadniała powołując się na przepis art. 40 k.p.c. oraz art. 46 k.p.c. stwierdzając, że należy ją ustalać według siedziby spółki. Zdaniem strony powodowej roszczenie objęte pozwem wynika ze stosunku spółki.

Pozwany natomiast kwestionował powołane przez powoda podstawy prawne właściwości sądu jednocześnie podnosząc, że roszczenie ma charakter regresowy oparty na art. 376 § 1 k.c. W ocenie strony pozwanej roszczenie to powstało w związku z działalnością gospodarczą stron, ze stosunków cywilnych. Zdaniem pozwanego właściwość miejscową sądu reguluje art. 27 k.p.c. (miejsce zamieszkania pozwanego).

Natomiast z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd Rejonowy przyjął, iż roszczenie powoda ma charakter regresowy.

W kontekście powyższego należy wskazać, że definitywne rozliczenie wspólników, zarówno z zysków, jak i strat, może mieć miejsce dopiero po rozwiązaniu spółki. Odbywa się to w warunkach likwidacji majątku rozwiązanej spółki, co uzasadnia przyjęcie fikcji jej dalszego istnienia do momentu zakończenia likwidacji. Majątek spółki może nie wystarczyć na pokrycie długów zewnętrznych, a w takim wypadku, zważywszy na odpowiedzialność solidarną wspólników za zobowiązania spółki, zaspokojenie wierzycieli następuje kosztem majątków osobistych poszczególnych wspólników

(art. 864 k.c.). W tych okolicznościach spłacone długi nie przestają jednak być długami spółki, są jej majątkiem pasywnym, a w istocie stratami, w których

z mocy art. 867 § 1 k.c. uczestniczą wszyscy wspólnicy. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2003 r., II KKN 101/01, LEX nr 137539). Dodać należy, że jeżeli powód spłacił zobowiązania, za które pozwany odpowiadał jako dłużnik solidarny i uczynił to ze środków nie wniesionych do spółki i tym samym niestanowiących przedmiotu wspólności łącznej, to na podstawie art. 376 § 1 k.c. może żądać od pozwanego, aby zwrócił mu przypadającą na niego część zobowiązań. (tak też Sąd Najwyższy

w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 kwietnia 2011 r., I CSK 428/10, LEX nr 960499).

W okolicznościach niniejszej sprawy nie jest jednak wiadome z jakiego majątku powód spłacił zobowiązanie (pożyczkę) zaciągnięte w ramach spółki cywilnej, którego zwrotu dochodzi w niniejszym procesie. Z uzasadnienia pozwu nie wynika w sposób jednoznaczny, czy powód zapłaty dokonał ze swego majątku osobistego, czy też ze środków spółki. Wątpliwości co do rozliczeń pomiędzy stronami rodzi również treść zarzutów i twierdzeń w tej kwestii strony pozwanej zgłoszone w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Bez rozstrzygnięcia opisanych wyżej wątpliwości niemożliwe jest przesądzenie, czy dochodzone pozwem roszczenie powoda ma charakter regresowy, czy też wynika ze stosunku spółki, a tym samym stwierdzenie jaki sąd jest właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy.

Z uwagi na powołane wyżej argumenty – na mocy art. 386 § 4 k.p.c.

w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. – Sąd Okręgowy zaskarżone orzeczenie uchylił przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Jednocześnie pozostawił Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego (108 § 2 k.p.c.).

Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę zobligowany będzie poczynić ustalenia co do charakteru roszczenia powoda, co sprowadzać się będzie do ustalenia z jakiego majątku powód spłacił sporne zobowiązanie.

W dalszej kolejności, w oparciu o całokształt okoliczności sprawy oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy i powołane wyżej argumenty, Sąd Rejonowy rozważy zarzut niewłaściwości miejscowej sądu zgłoszony w sprzeciwie od nakazu zapłaty i ewentualnie wyda stosowne orzeczenie.

Ponadto Sąd I instancji winien rozważyć, czy do niniejszego postępowania znajdują zastosowanie przepisy o postępowaniu uproszczonym

w świetle przesłanek z art. 505¹ k.p.c., i jeżeli uzna, że nie, powinien wydać stosowne postanowienie w tym zakresie.

Zarządzenie:

1. Odpis postanowienia doręczyć pełnomocnikom obu stron,
2. Po wykonaniu pkt. 1 akta sprawy zwrócić SR w(...)